

Gazdasági monitor

2023. november

Tartalomjegyzék

01 Üzleti bizalom és gazdasági várakozások

Az üzleti bizalmi indikátorok továbbra is a hosszú távú átlag alatt helyezkednek el, ugyanakkor már azonosítható egy elmozdulás a mélypontból.

02 Területi egyenlőtlenségek és gazdasági felzárkózás Magyarországon

Jelentős területi felzárkózás azonosítható több mutatóban is, különös tekintettel a munkaerőpiaci mutatókban (foglalkoztatás, munkanélküliség).

03 Üzleti szolgáltatóközpontok Magyarországon

A szolgáltatóközpontok meghatározó szerepet töltenek be a hazai gazdaságban úgy a hozzáadott érték, mint a foglalkoztatás tekintetében, a gazdaság szinte minden ágazata számára nyújtanak szolgáltatást.

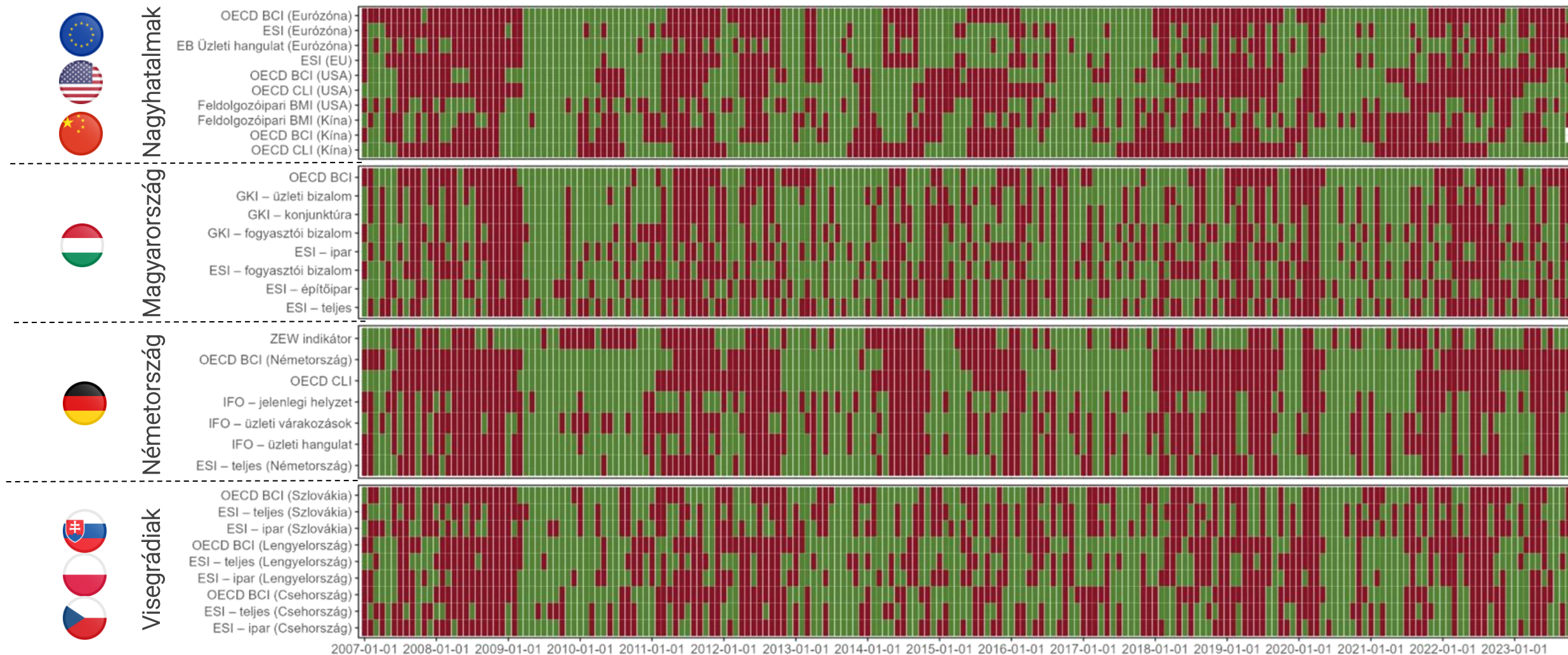
A bizalmi indikátorok szinte minden országban és régióban a hosszú távú átlag alatt helyezkednek el, kivéve Kínában

Makronóm Intézet bizalmi hőtéképe
(eltérés a hosszú távú átlagtól: jobb/rosszabb)

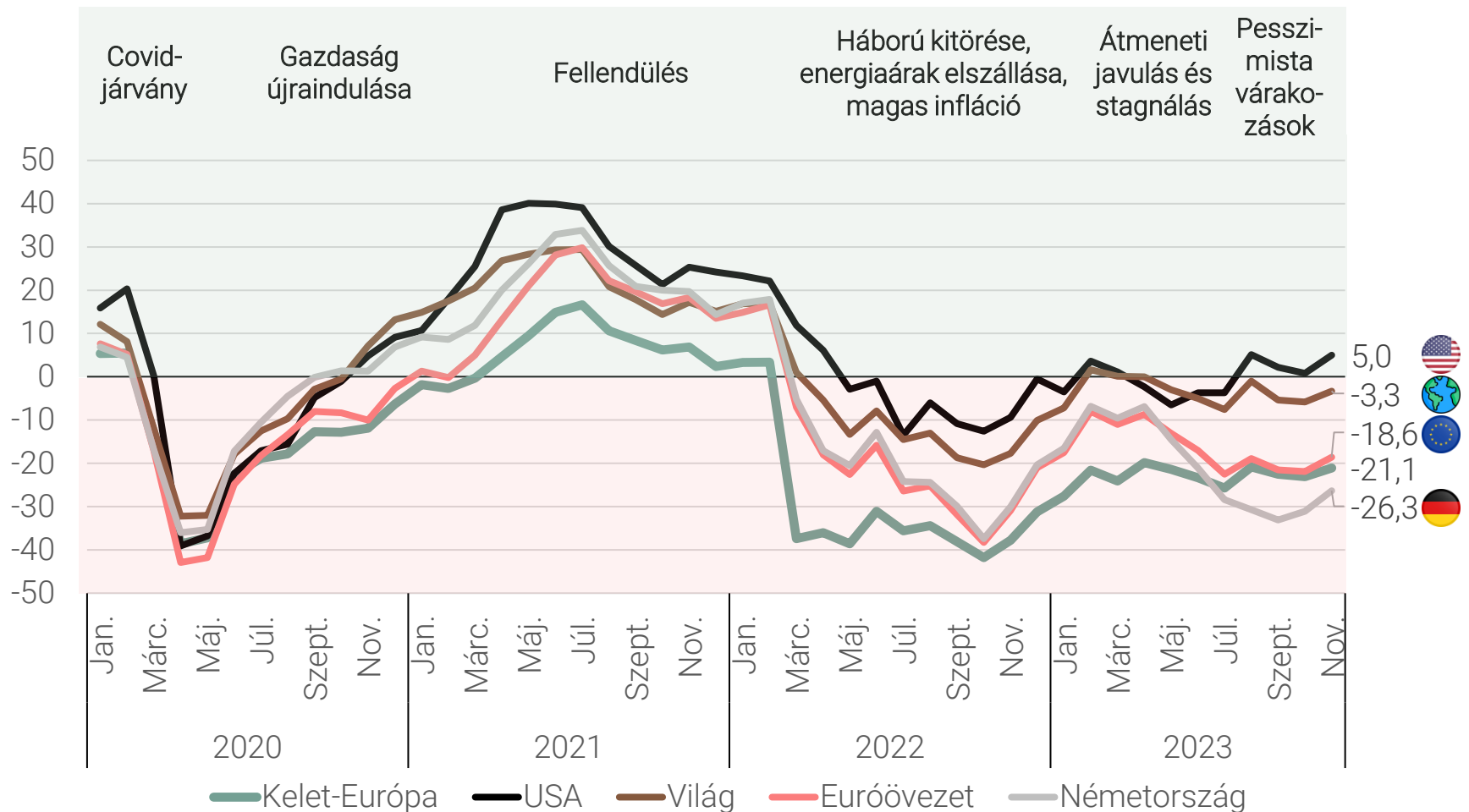
Ugyanakkor úgy tűnik, hogy elmozdulás tapasztalható a mélypontról: az előző hónaphoz képest az üzleti bizalom már némileg javult

Makronóm Intézet bizalmi hőtésképe
(változás az előző hónaphoz képest: javulás/romlás)

Novemberben a Sentix mérései szerint is minden vizsgált országban/régióban pozitív irányba mozdult az üzleti hangulat, ez leginkább Németországra igaz

A Sentix gazdasági index alakulása, 2020. január–2023. november

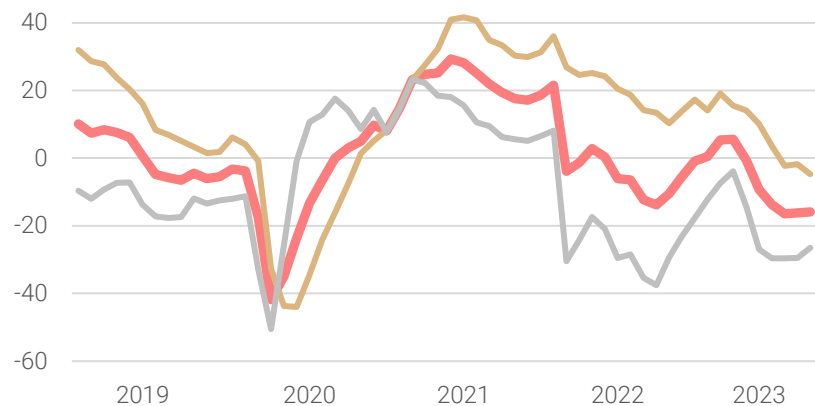
A Sentix novemberi értékei alapján:

- A globális index 2,5 ponttal növekedett az előző hónaphoz képest.
- Továbbra is Németország rendelkezik a legalacsonyabb értékkel, ám jelentős javulást (+4,8) figyelhetünk meg az előző hónaphoz képest.
- Az euróővezet immár 2,5 ponttal mutat kedvezőbb értéket a kelet-európai térségnél, és a különbség egyre inkább növekedni látszik.

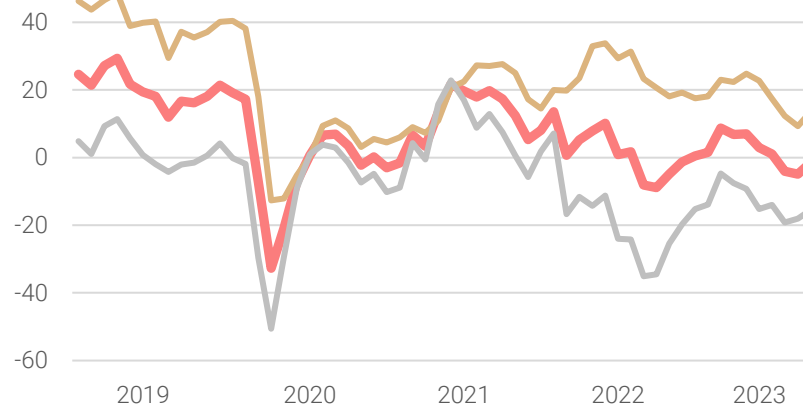
Az Ifo index is megerősíti a mélyponttól való elmozdulást Németországban: az építőipari csökkenés októberben megtorpant, míg a szolgáltató szektor növekedett

Ifo index alakulása gazdasági szektoronként, 2023. október

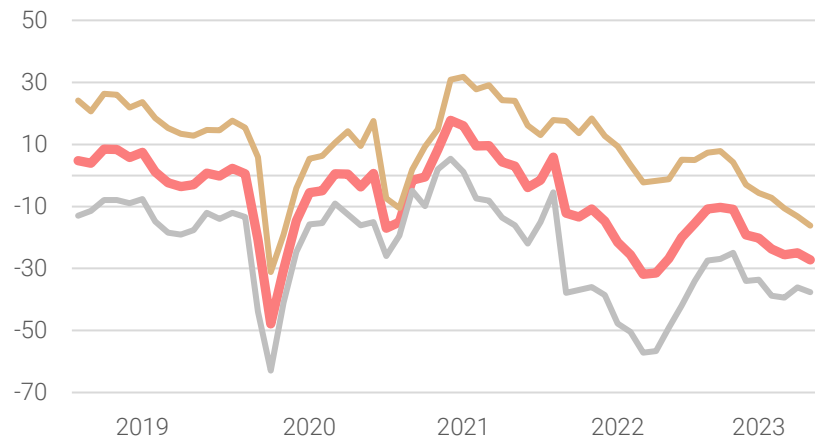
Feldolgozóipar

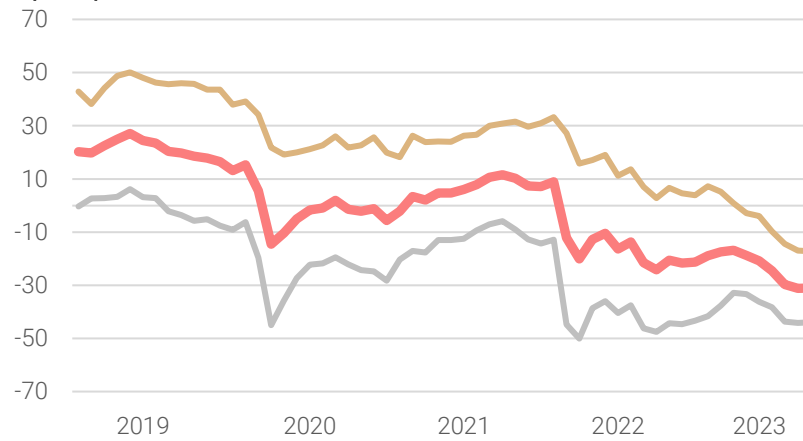
Szolgáltató szektor

Kereskedelem

Építőipar

— Jelenlegi helyzetértékelés

— Üzleti hangulat

— Jövőbeli várakozások

- A német gazdaság alakulása kiemelten fontos, hiszen hazánk egyik legfontosabb kereskedelmi partnere Németország.
- Gazdasági méretéből fakadóan jelentős piacot teremt a hazai vállalkozások számára.
- A teljes magyar termékexport több mint negyede (25,2 százaléka) irányult Németországba 2022-ben, amely elsősorban feldolgozóipari termékeket foglalt magában.

Tartalomjegyzék

01 Üzleti bizalom és gazdasági várakozások

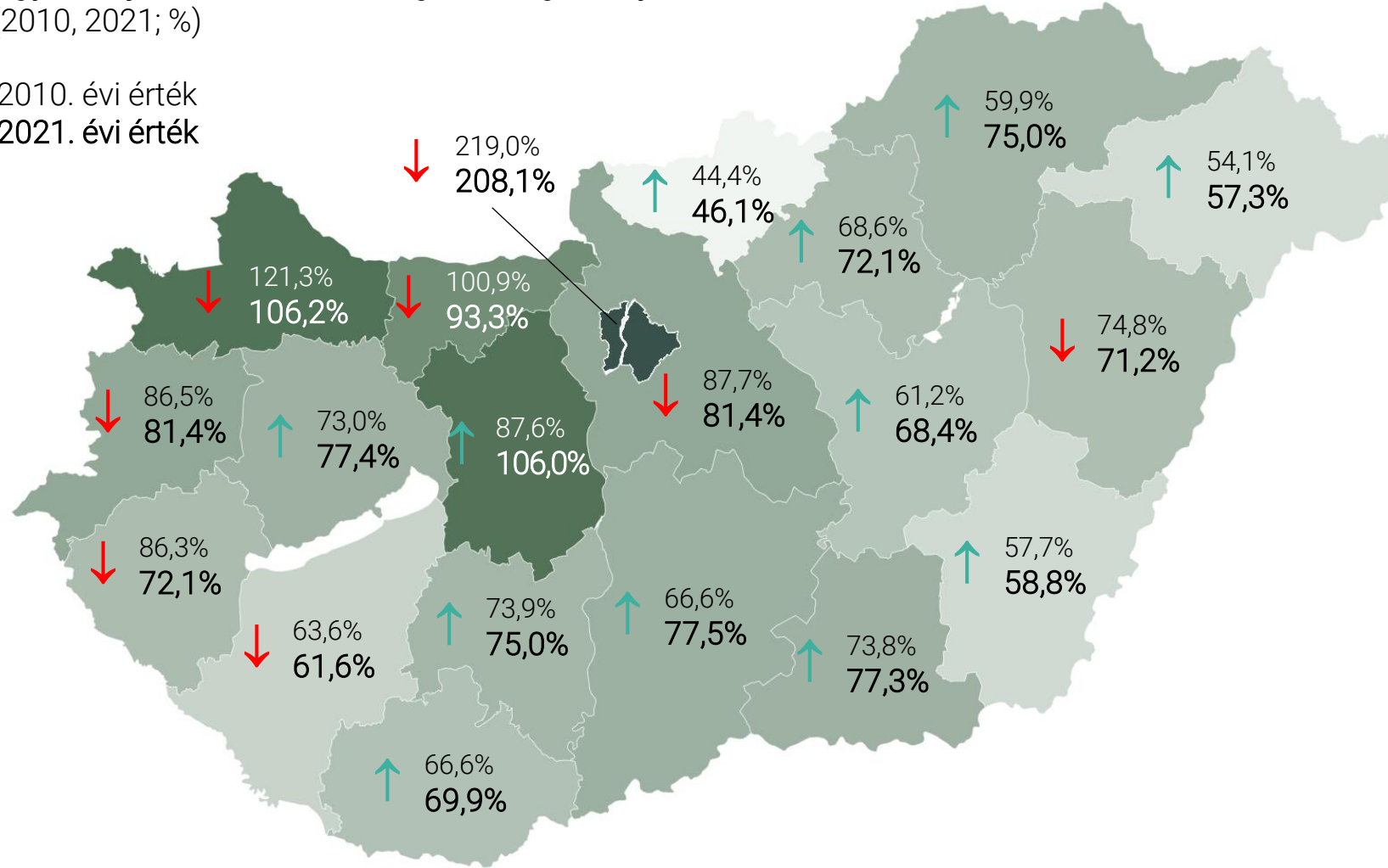
02 Területi egyenlőtlenségek és gazdasági felzárkózás Magyarországon

03 Üzleti szolgáltatóközpontok Magyarországon

Fejlettség: a vármegyék közötti különbségek csökkentek: a keleti és a déli vármegyék fejlettségi szintje érdemben növekedett

Egy főre jutó GDP az országos átlag arányában
(2010, 2021; %)

2010. évi érték
2021. évi érték

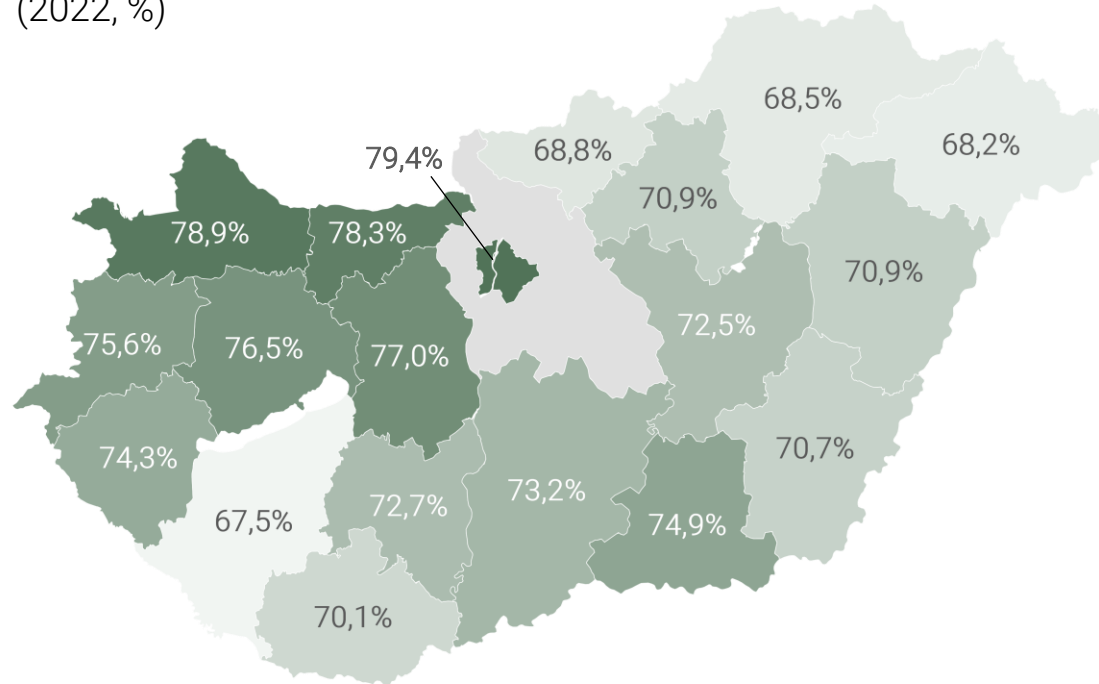
Az egy főre vetített GDP-t vizsgálva 12 (korábban jellemzően alacsonyabb aránnyal rendelkező) vármegyében számottevően növekedett az érték az országos átlaghoz képest, és e folyamat egyértelműen a regionális különbségek mérséklődését jelzi.

E kiegyenlítődést támasztja alá az is, hogy a csökkenő aránnyal rendelkező vármegyék többsége (kivéve Somogy és Hajdú-Bihar) a fejlettebbek közül került ki.

Eltérés a legfejlettebb és legkevésbé fejlett vármegye között	
2010	174,6%p (Budapest és Nógrád)
2021	162,0%p (Budapest és Nógrád)
Eltérés	-12,6%p

Foglalkoztatottság: a területi különbségek jelentős mértékben csökkentek 2010 óta

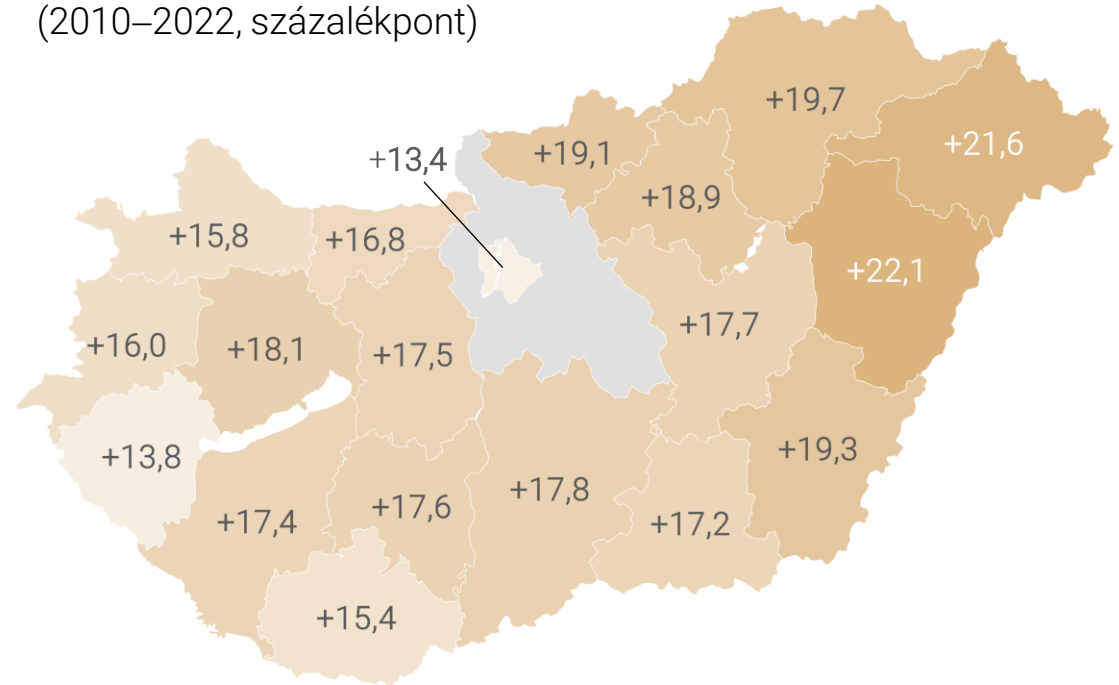
Foglalkoztatási ráta
(2022, %)

2022-ben az ország északnyugati régiói a foglalkoztatás szempontjából is felülmúlták az országos átlagot (74,4%), míg az északkeleti területek és Somogy vármegye mutatta a legalacsonyabb értékeket.

A területi egyenlőtlenségek csökkenését jelzi, hogy a vármegyei ráták értékeinek szórása 5,5 százalékponttól 3,8 százalékpontra csökkent 2010 óta.

A foglalkoztatási ráta változása
(2010–2022, százalékpont)

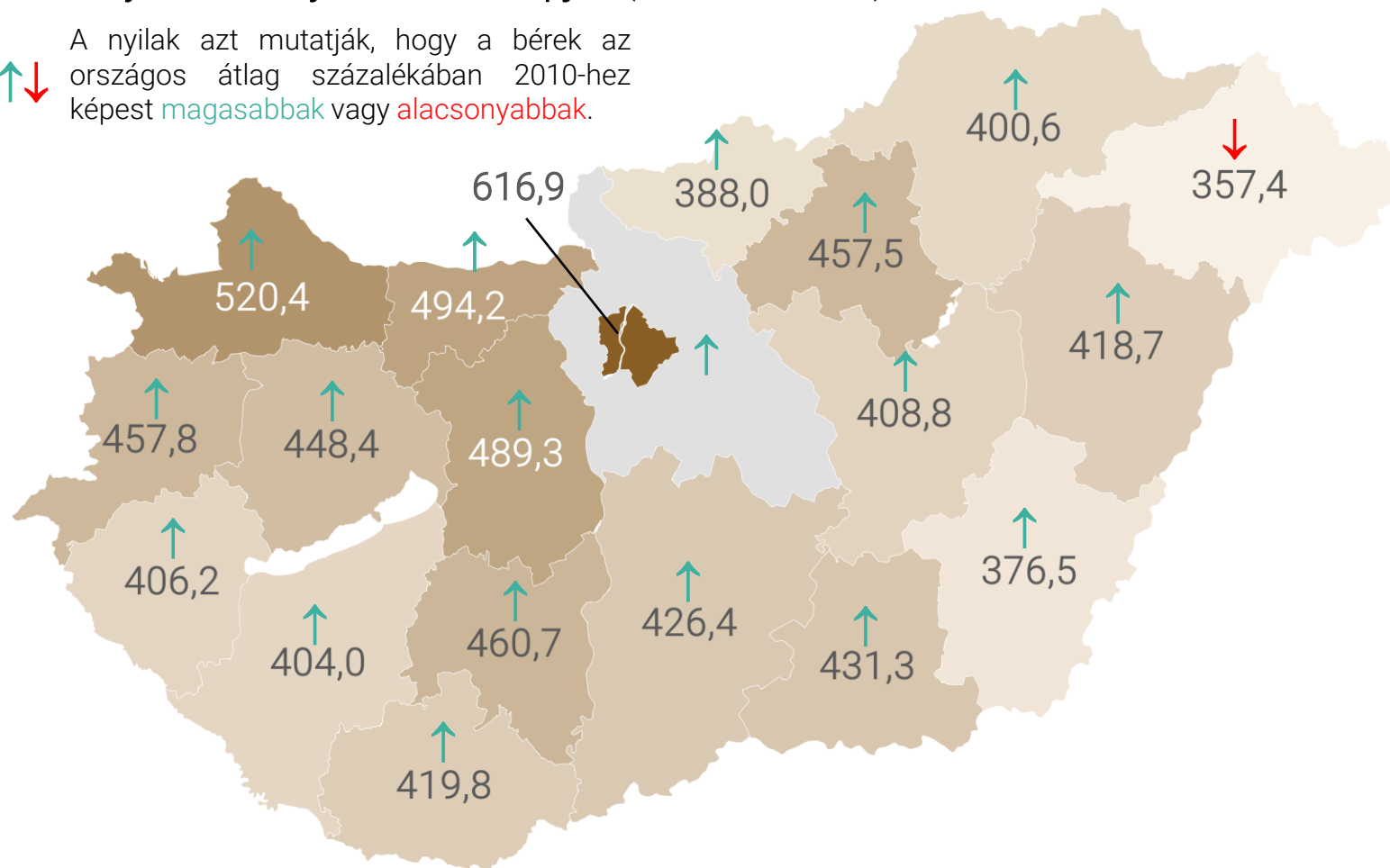
2010 és 2020 között átlagosan 17,1 százalékponttal nőtt a foglalkoztatási ráta Magyarországon, amelyet Budapesten kívül mindössze 6 vármegyének nem sikerült elérnie.

A legnagyobb arányban az Észak-Alföld és az Észak-Magyarország régiók értékei növekedtek, és e folyamat az országos területi egyenlőtlenségek határozott mérséklődését mutatja.

Keresetek: a hazai keresetek területi különbségei számottevően csökkentek 2010 óta, azonban egyes vármegyék értékei továbbra is jóval az országos átlag alatt húzódnak

A teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete a munkáltató székhelyének elhelyezkedése alapján (2022, ezer forint)

A nyilak azt mutatják, hogy a bérek az országos átlag százalékában 2010-hez képest **magasabbak** vagy **alacsonyabbak**.

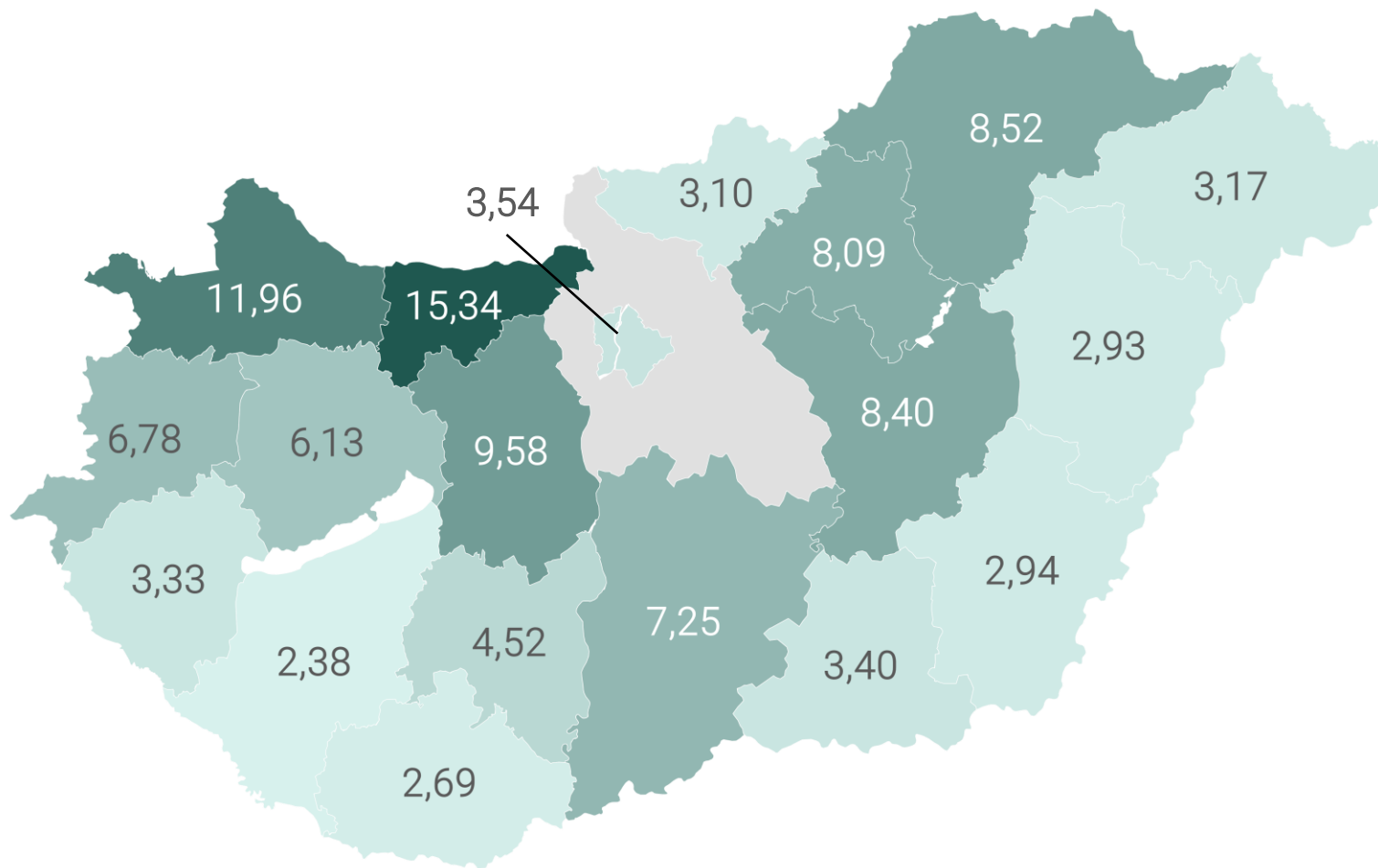
2022-ben 499 980 forint volt a havi bruttó átlagkereset Magyarországon, ezt az értéket azonban csak Győr-Moson-Sopron vármegyének és Budapestnek sikerült felülmúlnia. Ez utóbbi kapcsán érdemes megjegyezni, hogy relatíve csökkent az előnye az ország többi részéhez képest.

Az országos átlaghoz viszonyítva Győr-Moson-Sopron (+10,6%p), Veszprém (+10,4%p) és Bács Kiskun (+8,9%p) átlagkeresetei növekedtek a legnagyobb mértékben 2010 óta, és csupán Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye kapcsán tapasztalhattunk aránymérséklődést.

Az általánosan pozitív folyamatok ellenére kijelenthető, hogy az ország nyugati felének vármegyéi gyorsabb ütemű felzárkózást értek el, mint a keletiek.

Ipar: az egy lakosra jutó ipari termelési értékek adatai alapján egyértelműen csökkentek a hazai területi különbségek, azonban a Dél-Dunántúl jelentős lemaradásban van

Egy lakosra jutó ipari termelési érték (2022, millió forint)

2010 és 2022 között az egy lakosra jutó ipari termelési érték tekintetében Bács-Kiskun (+491%) és Veszprém (+326%) vármegye produkálta a legnagyobb arányú nominális növekedést, míg Somogy és Zala a legkisebbet.

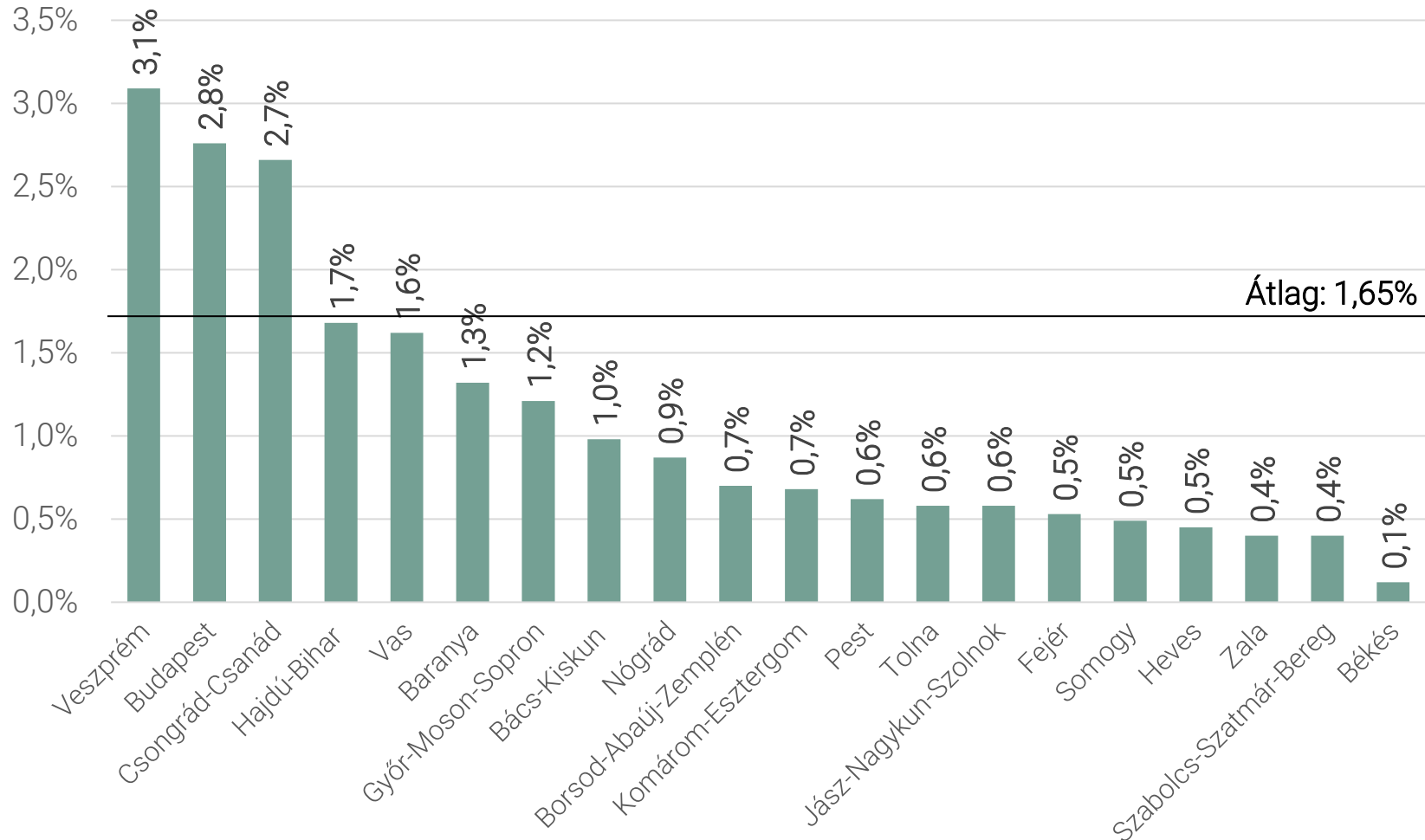
2022-ben az országos átlag 5,71 millió forint/fő volt, amelyet 9 vármegye tudott felülmúlni. Ezek közül kiemelendő Komárom-Esztergom, amely az országos átlag közel háromszorosát produkálta, köszönhetően a területén helyet foglaló nagyszámú jelentős ipari szereplőnek és relatíve alacsony létszámú népességének.

Kiemelendő még Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves és Jász-Nagykun-Szolnok vármegye, amely szintén meghatározó mértékben tudta növelni a jelentőségét.

Az alacsonyabb értékekkel rendelkezők közül Nógrád felzárkózása viszonylag sikeresnek, míg Somogy és Baranya kevésbé sikeresnek tekinthető.

Kutatás-fejlesztés: a ráfordítások tekintetében Veszprém, Budapest és Csongrád-Csanád vármegye áll az élen

K+F-ráfordítás aránya a GDP-hez képest (2021, %)

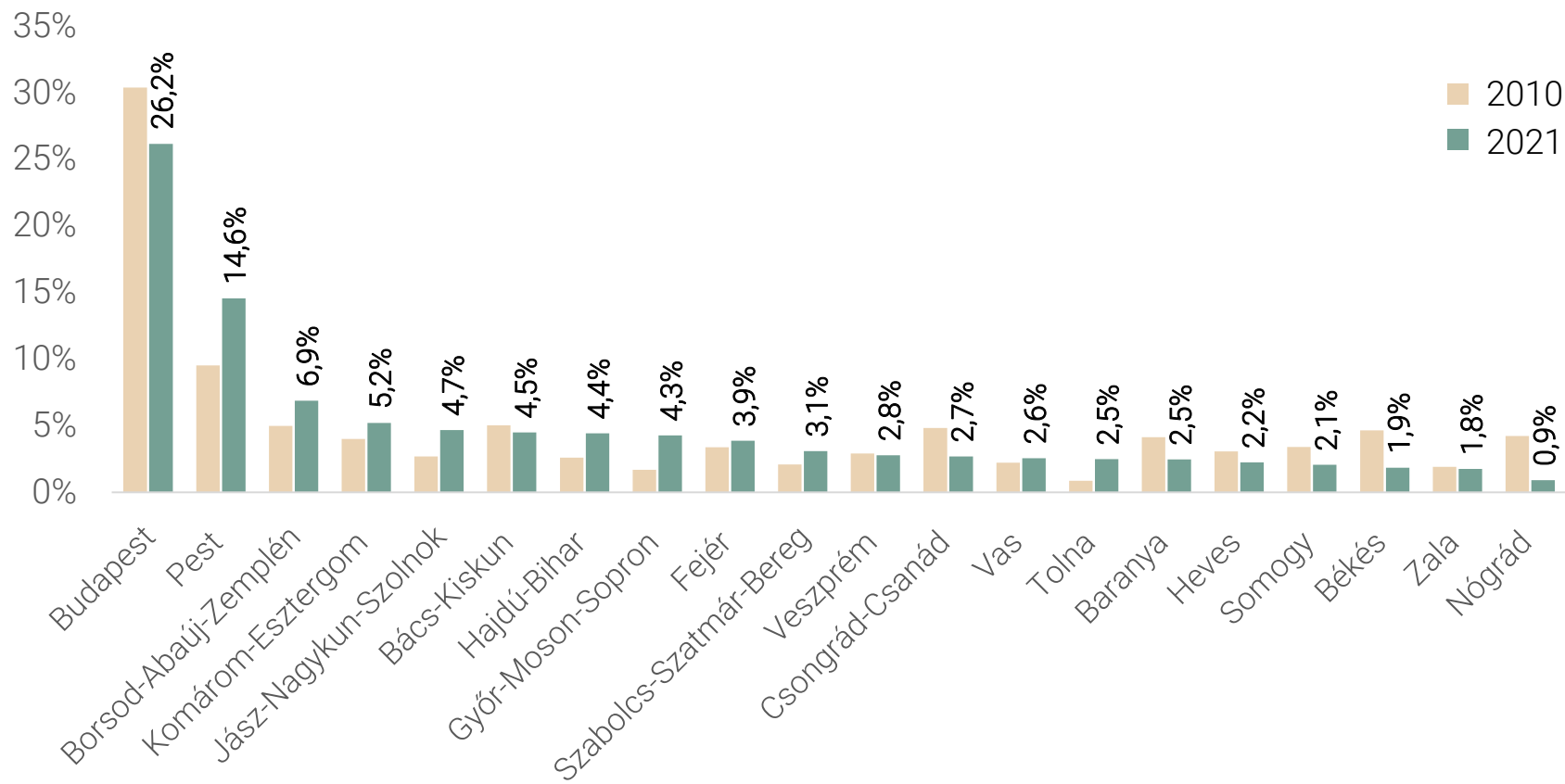

A GDP-arányos K+F-ráfordításokról általánosan kijelenthető, hogy azokban a vármegyékben magasak az értékek, ahol számottevő jelentőségű felsőoktatási, azon belül műszaki és technológiai képzéseket is nyújtó egyetemek vannak jelen.

Az autóiipari és elektronikai üzletágban tevékenykedő vállalatok jelenléte mellett a Pannon Egyetem műszaki képzéseket felvonultató portfóliója is hozzájárult ahhoz, hogy Veszprém vármegye vált az egyik legfontosabb K+F központtá.

Beruházások: jelentős részük továbbra is Budapesten és Pest vármegyében valósul meg, de arányaiban nagy növekedés figyelhető meg Borsod-Abaúj-Zemplén, Komárom-Esztergom és Győr-Moson-Sopron vármegyében

Nemzetgazdasági beruházások teljesítményértéke az országos átlag arányában a megvalósulás helye szerint (%)

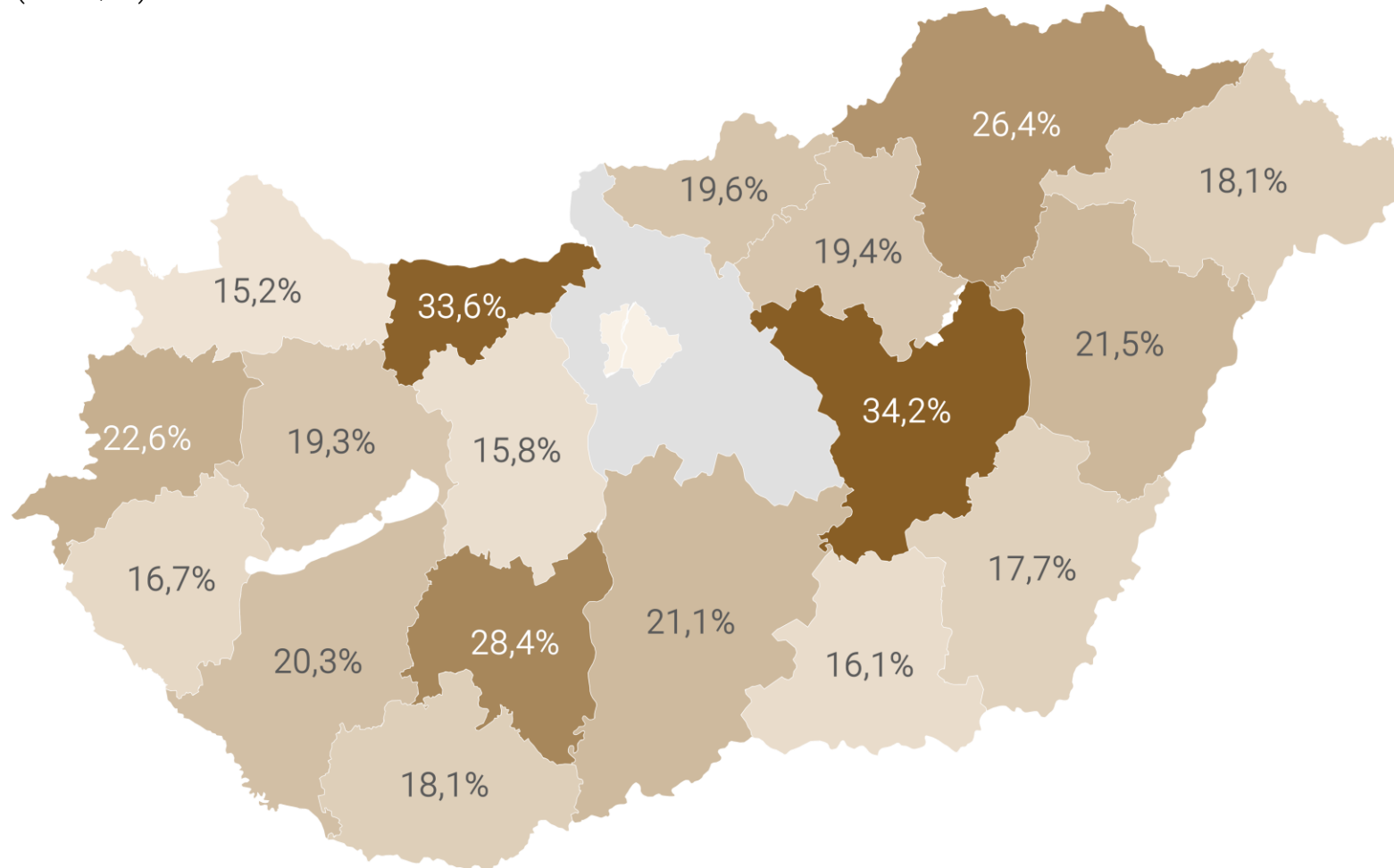
A területi egyenlőtlenségek középtávú mérséklődéséről árulkodik, hogy a vizsgált évtized teljesítményadatai alapján Budapest jelentősége csökkent, míg az ország egyes keleti vármegyéiben kedvező folyamatok indultak el.

2021-ben a beruházások egy lakosra jutó értéke Komárom-Esztergom vármegyében volt a legnagyobb (1,79 millió forint), amely meghaladta Budapestet (1,57 millió forint) is.

A beruházások intenzitásának területi különbségei 2019 és 2021 között lényegesen nem változtak, azonban a jelenleg folyamatban lévő nagyberuházások várhatóan jelentős mértékben fogják növelni egyes vármegyék (Hajdú-Bihar, Fejér stb.) értékeit.

Beruházások: a nemzetgazdasági beruházások teljesítményértékének GDP-hez viszonyított aránya jelentős területi eltéréseket mutat

Nemzetgazdasági beruházások teljesítményértéke a GDP arányában
(2021, %)

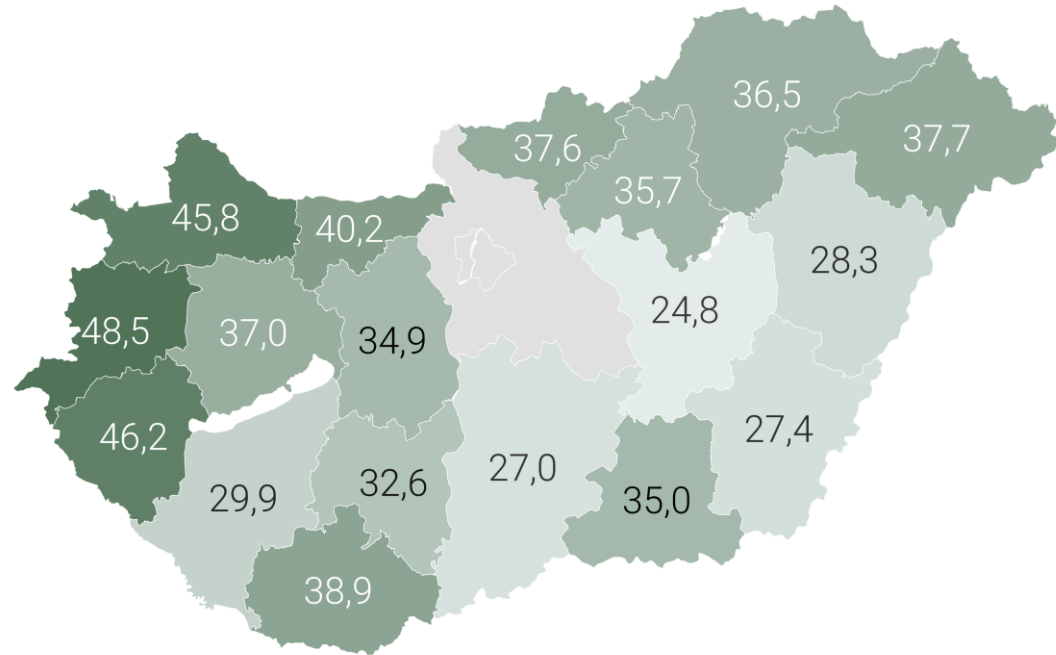
2021-ben Komárom-Esztergom és Jász-Nagykun-Szolnok vármegyékben volt a legmagasabb a nemzetgazdasági beruházások teljesítményértékének aránya a GDP-hez viszonyítva, míg a legalacsonyabb számmal Győr-Moson-Sopron rendelkezett.

A legjelentősebb relatív növekedést is a fent említett két vármegye (+16,3%p és +15,9%p) könyvelhette el a 2010 és 2021 közti időszakban, míg Csongrád-Csanád és Fejér vármegyékben csökkent az arányszám.

Összességében megállapítható, hogy az arányszám országos területi eltérései már 2010-ben is markánsak voltak, de azóta még jelentősebbé váltak.

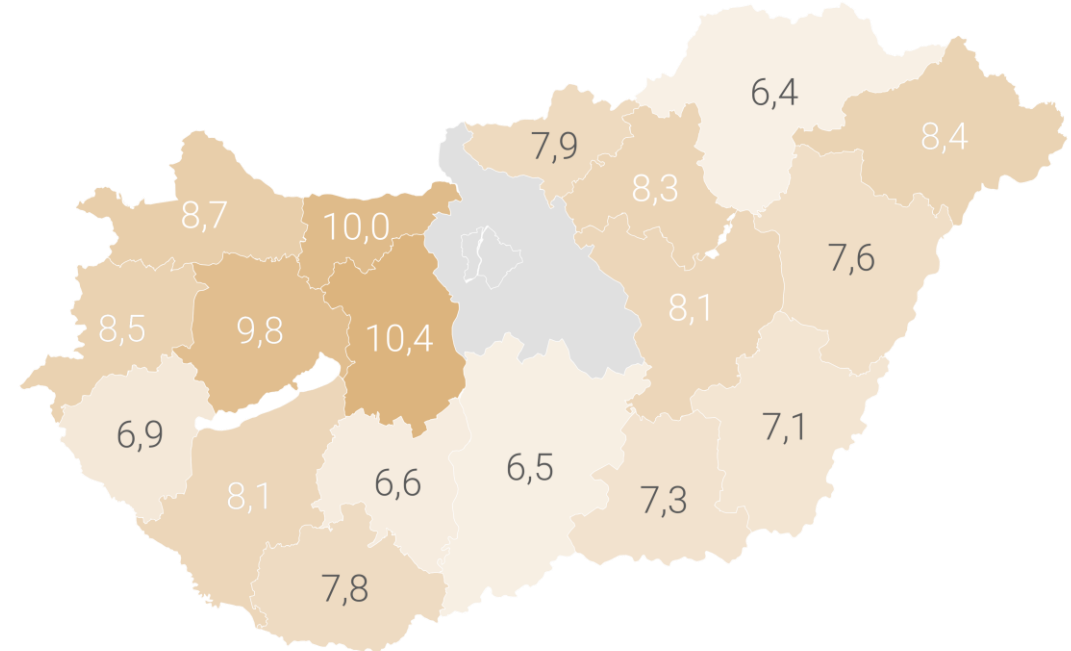
Infrastruktúra: továbbra is meghatározó területi különbségek azonosíthatók, amelyek nagyban képesek befolyásolni az egyes vármegyékbe érkező beruházások nagyságát és összetételét

Országos közúthálózat sűrűsége, 2021 (km/100 km²)

A Nyugat-Dunántúl régió vármegyéi rendelkeznek a legsűrűbb közúthálózattal, és a 2010 óta tartó időszakban is Győr-Moson-Sopron (+4,2 km/100 km²) és Vas (+2,4 km/100 km²) vármegyében gyarapodott az érték leginkább. Az elmúlt évtized útfejlesztéseinek másik nagy nyertesei a kevésbé sűrű településhálózatú alföldi vármegyék voltak, ahol átlagosan 1,1 km/100 km²-rel gyarapodott a közúthálózat.

Normál nyomtávú vasúthálózat sűrűsége, 2021 (km/100 km²)

A hazai vasúthálózat a Közép-Dunántúl régióban a legnagyobb sűrűségű, míg a vizsgált időszak legjelentősebb növekedése Nógrád vármegyében (+2,7 km/100 km²) volt megfigyelhető, tehát az egyik legelmaradottabb vármegyében nőtt leginkább a vasúti pálya hossza, amely érdemben járulhat hozzá a terület gazdasági felzárkóztatásához.

Tartalomjegyzék

01 Üzleti bizalom és gazdasági várakozások

02 Területi egyenlőtlenségek és gazdasági felzárkózás Magyarországon

03 Üzleti szolgáltatóközpontok Magyarországon

Magyarországon számos nagyvállalat szolgáltatóközpontja (BSC, SSC) folytat aktív tevékenységet

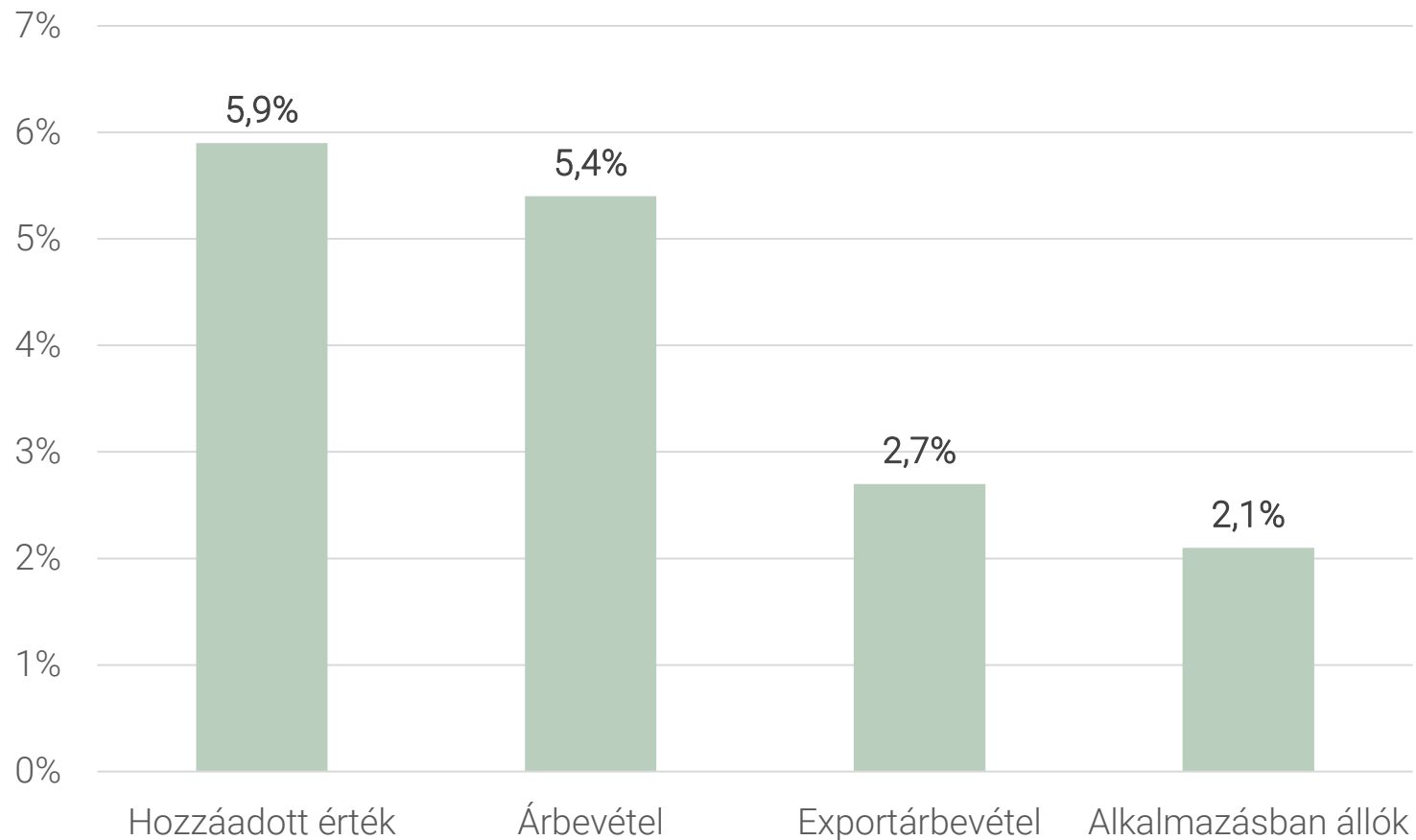

Szolgáltatóközpont (BSC/SSC): „A vállalkozás vagy annak egy részlege szolgáltató központnak (a magasabb hozzáadott értékű munkát végző központokat – BSC – is ideértve) minősül, ha a tevékenységét (üzleti szolgáltatások nyújtása) külső vállalkozások vagy saját vállalatcsoportján belül az anyavállalat főtevékenységének támogatása érdekében akár országhatáron átnyúlóan végzi.” (Forrás: KSH)

A szolgáltatóközpontok meghatározó szerepet töltenek be a hazai gazdaságban úgy a hozzáadott érték, mint a foglalkoztatás tekintetében

A szolgáltatóközpontok részesedése a legfontosabb makrogazdasági mutatószámok értékeiből (2021)

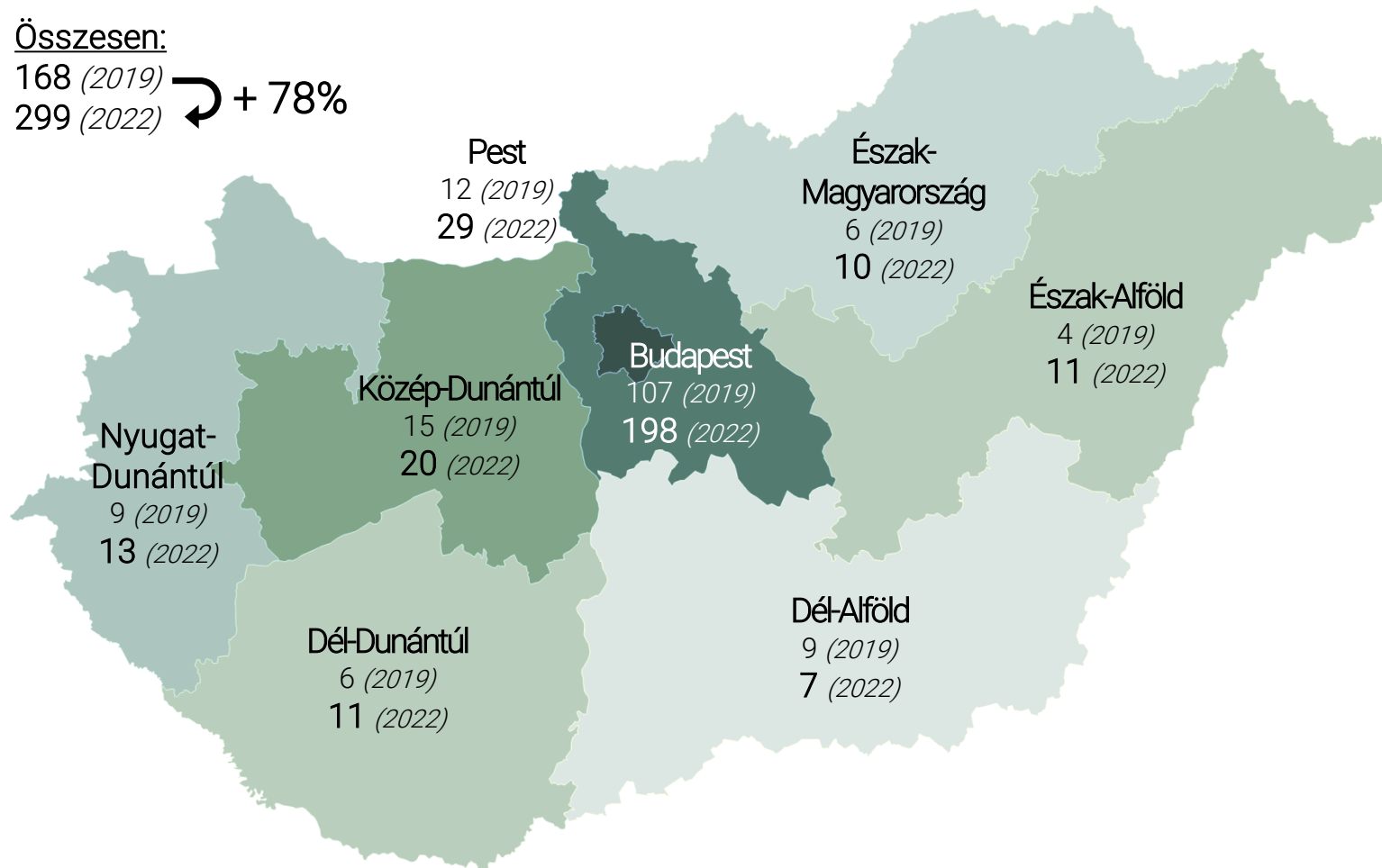
- A Magyarországon működő szolgáltatóközpontok közel 77%-a külföldi többségi tulajdonosi háttérrel rendelkezik, amely a gyakorlatban tőkeerős külföldi nagyvállalatokat jelent.
- Ezek a vállalatok olyan finanszírási adottságokkal rendelkeznek, amelyek képessé teszik őket arra, hogy más szektorokhoz képest magasabb hozzáadott értékkel végezzék a tevékenységüket.
- A szolgáltatóközpontok jelentősége az alkalmazásban állók száma szempontjából sem elhanyagolható, hiszen az összes alkalmazottnak több mint 2%-a dolgozott a tárgyalt területen 2021-ben.

A szektor erősen Budapest-központú: 2022-ben 299 üzleti szolgáltató központ működött Magyarországon, ezek háromnegyede Budapesten és Pest vármegyében tevékenykedett

Üzleti szolgáltatóközpontok száma régiónként (2019, 2022)

Összesen:

168 (2019) + 78%
299 (2022)

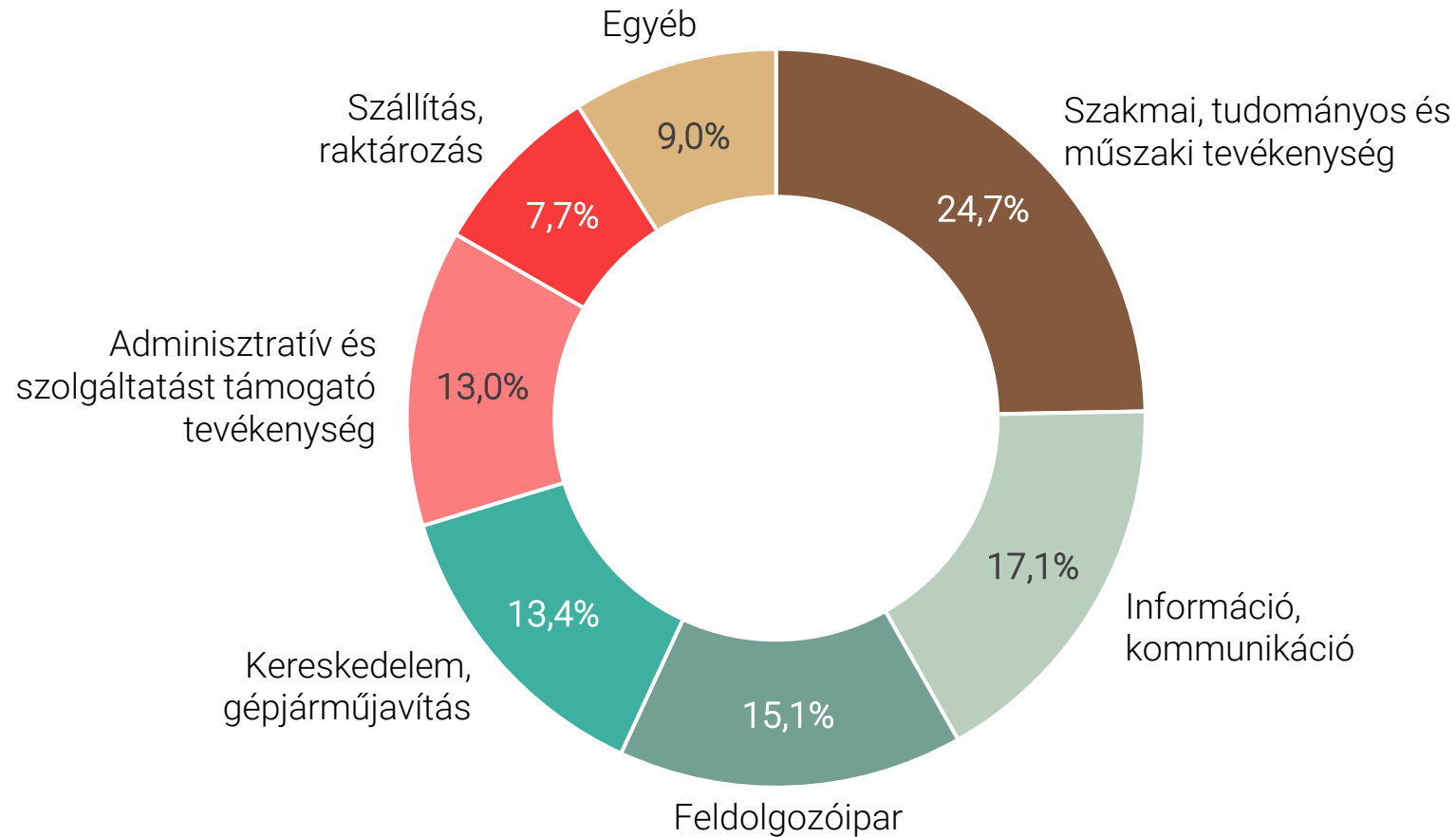

A hazai SSC-piac legjelentősebb befektetői (2021)

- Amerikai Egyesült Államok
- Németország
- Egyesült Királyság
- Hollandia
- India
- Írország
- Svájc
- Norvégia

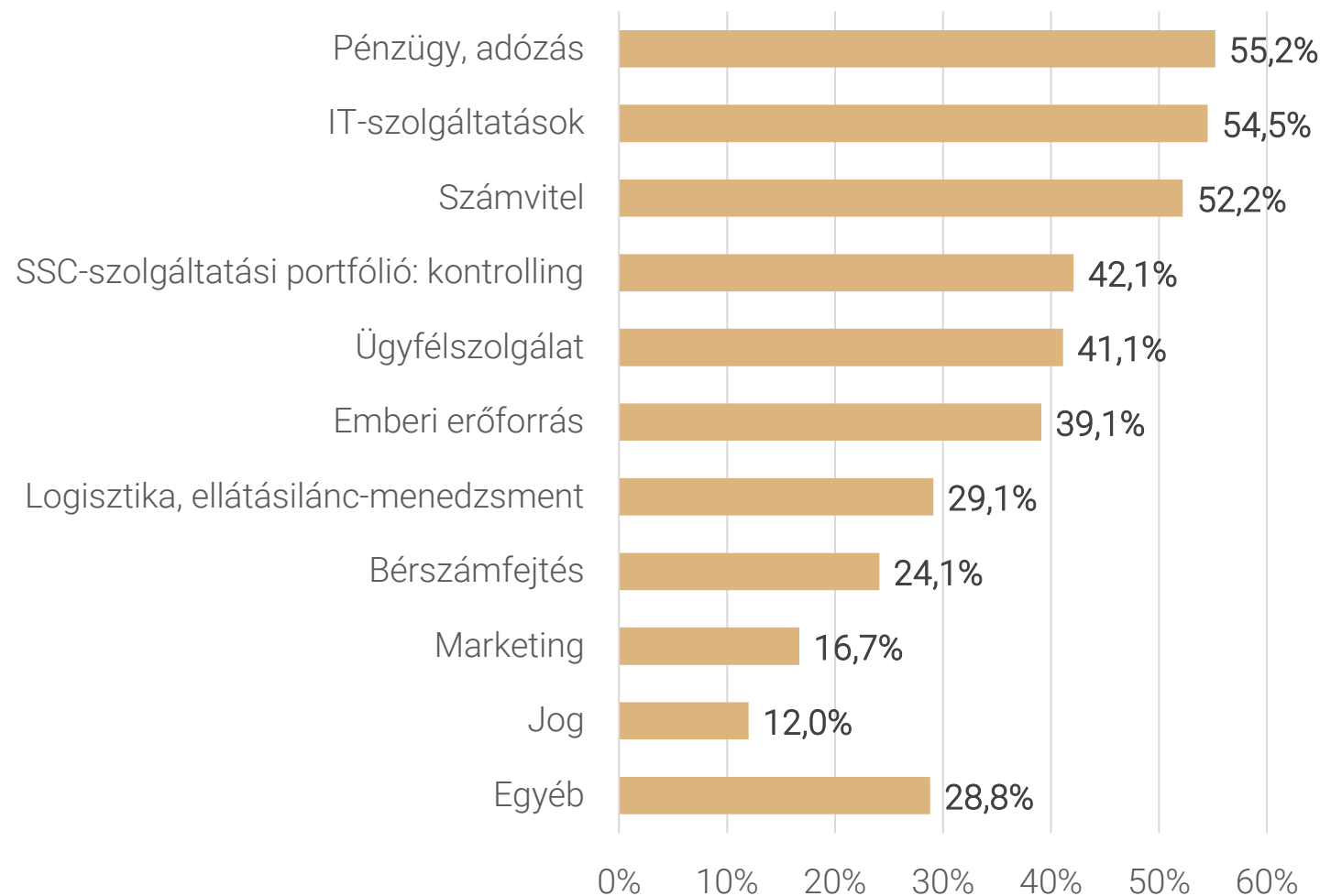
A szektor a nemzetgazdaság minden ágazatához kapcsolódik: jelen van többek között a szakmai, tudományos és műszaki tevékenységek ágazatában, az IT-szektorban, illetve a feldolgozóiparban is

A szolgáltatóközpontok kiszolgálási területeinek megoszlása (2022)

A magyarországi szolgáltatóközpontok elsősorban pénzügyi, számviteli, illetve IT-szolgáltatásokat nyújtanak partnereik felé

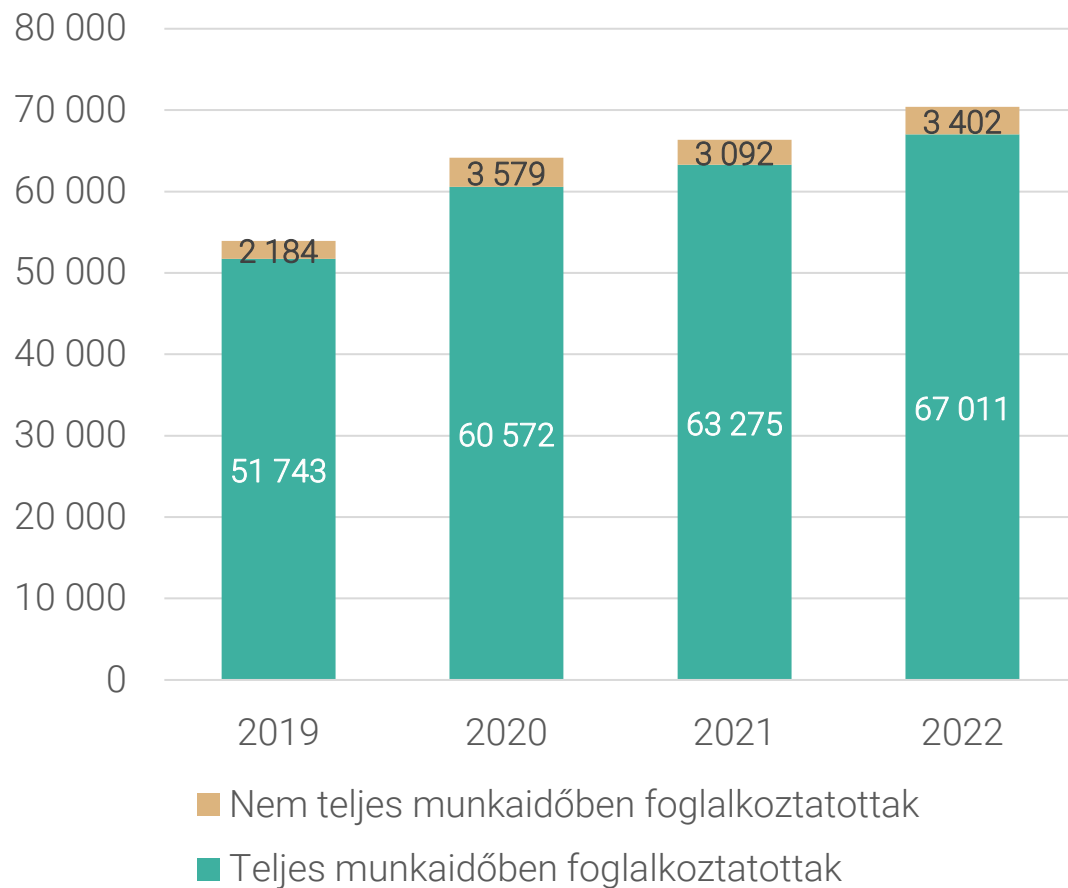
A szolgáltatóközpontok által nyújtott szolgáltatások aránya (2022)

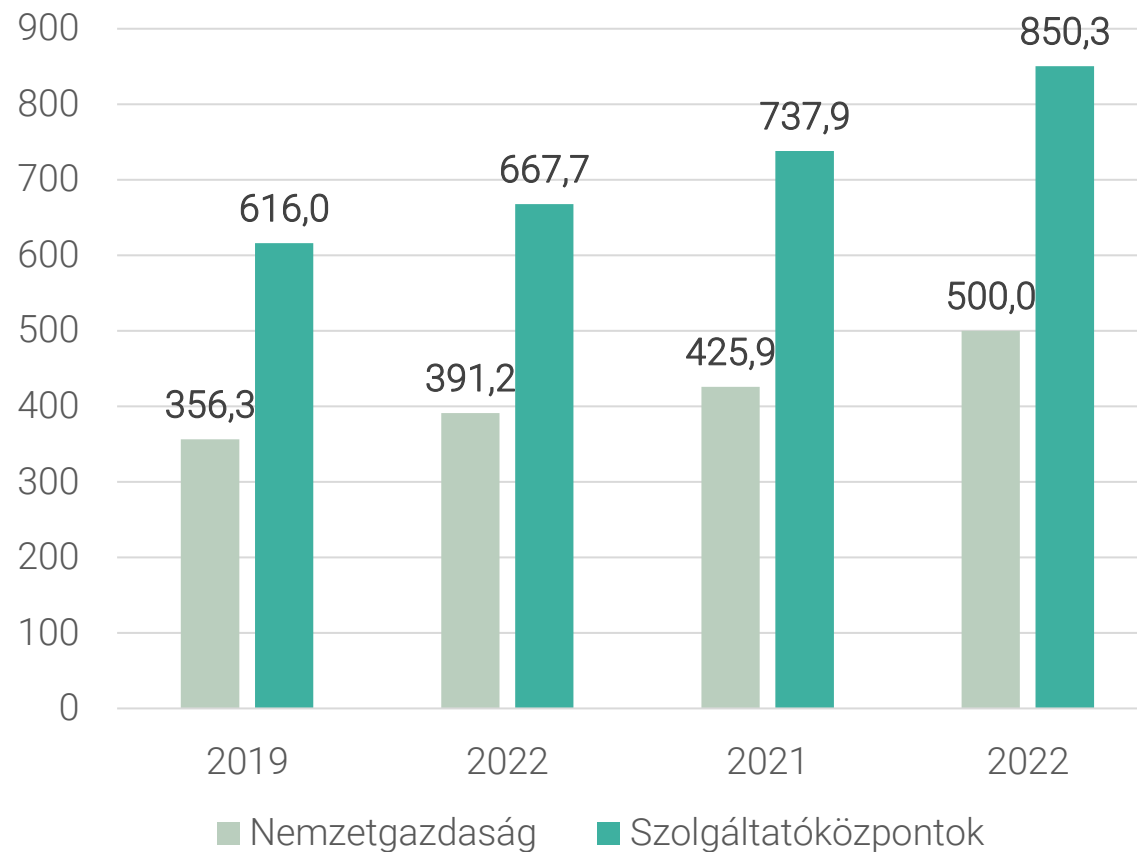
- A szolgáltatóközpontok erősen standardizált üzleti szolgáltatásokat nyújtanak hazánkban. 2022-ben legnagyobb arányban a pénzügyi, adózási, az információtechnológiai, illetve a számviteli szolgáltatásokat támogatták, de többségük **széles szolgáltatási profillal** rendelkezett.
- A pénzügyi szolgáltatások közül kiemelendő az **order-to-cash**, a **purchase-to-pay**, a **record-to-report** folyamatok koordinálása, illetve a **törzsadatkezelés**.
- Az IT-szolgáltatások közül az **IT Service Desk**, az **infrastruktúra-menedzsment**, a **szoftverfejlesztés (Back End)** és az **üzleti intelligenciához** köthető tevékenységek a leggyakoribbak a hazai SSC-k körében.

2019 és 2022 között közel 31 százalékkal bővült a szektorban alkalmazásban lévők száma, a bruttó átlagkeresetük jelentősen, 71,3 százalékkal haladta meg a nemzetgazdasági átlagot

A szolgáltató központokban alkalmazásban állók állományi létszáma (2019–2022)

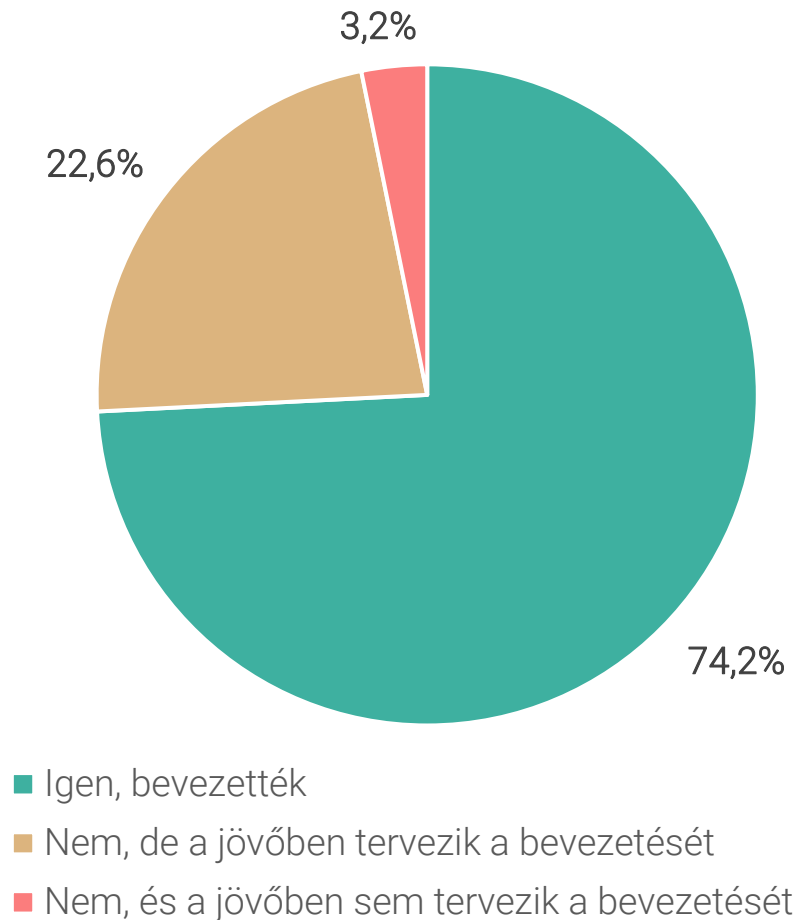

A teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresetének alakulása (2019–2022, ezer forint)

A szolgáltatóközpontok mögött álló tőkeerős külföldi vállalatok nagy hangsúlyt fektetnek az automatizálásra, azon belül is főleg a költségoptimalizációs eljárásokra

Bevezettek-e folyamatautomatizálási eljárásokat a szolgáltató központoknál? (2022)

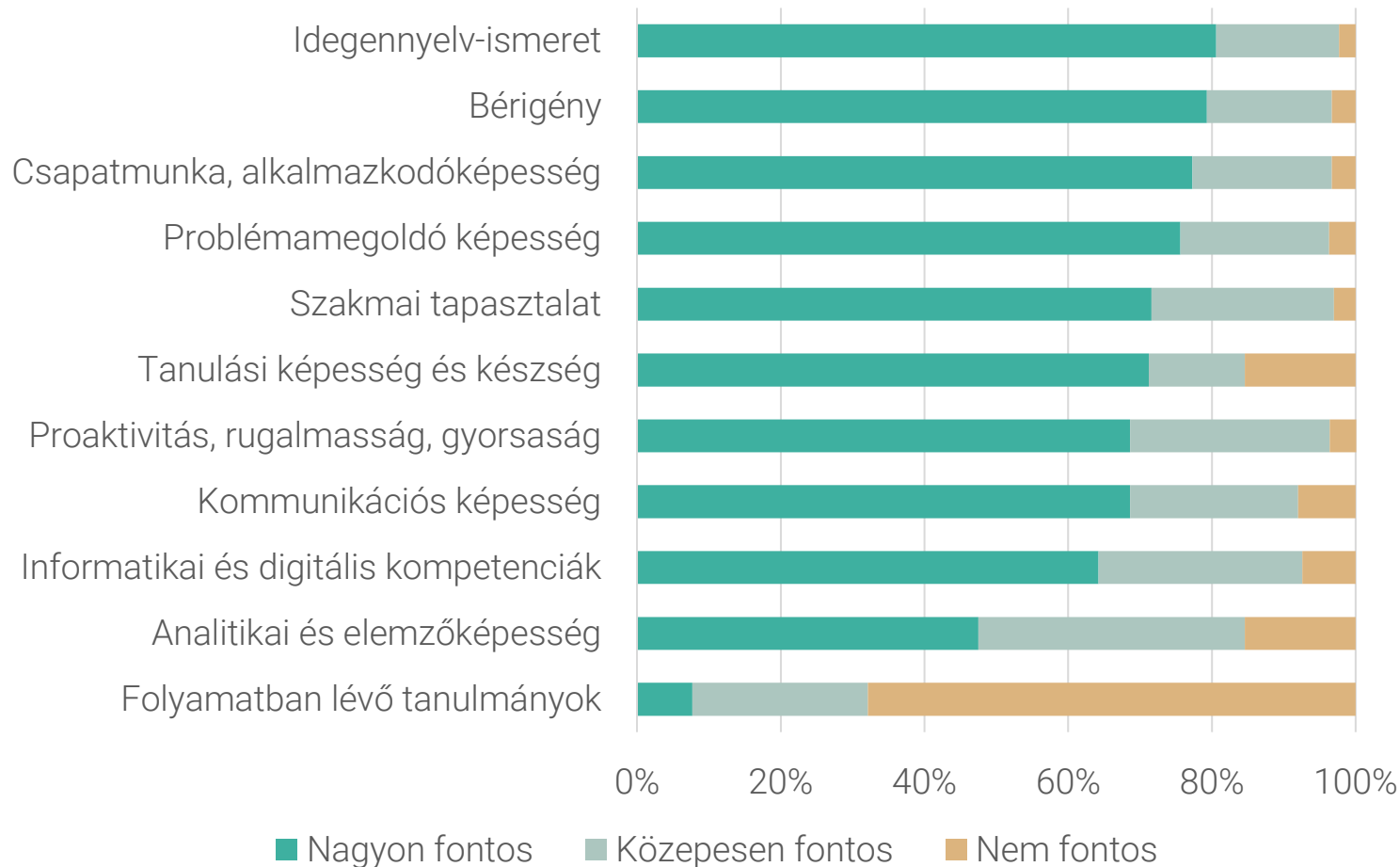

Az automatizálás célja az azt bevezetett szolgáltató központoknál (2022)

A standardizált munkafolyamatok miatt az SSC-k számára az analitikai és elemzőkészségek a legkevésbé meghatározók, annál inkább fontos szempont az idegennyelv-ismeret

Új alkalmazottak felvételét befolyásoló tényezők, 2022

- A nyelvismereti követelményeket többek között az is indokolja, hogy a hazai SSC-k döntő többsége valamely idegen nyelven is nyújt szolgáltatást, sőt akár a fő tevékenységük nagy részét is valamely idegen nyelven végzik.
- Érdekes, hogy az érintett vállalatok számára a csapatmunkára való hajlandóság, az alkalmazkodó- és a problémamegoldó képesség fontosabbnak tekinthető, mint a korábbi munkatapasztalat vagy az informatikai és digitális kompetenciák megléte.
- A standardizált munkafolyamatok miatt az SSC-k számára az analitikai és elemzőkészségek sem számítanak elengedhetlenül fontosnak.

Nemzetközi kitekintésben továbbra is India a legkedveltebb célország az SSC-k számára, azonban szorosan követi őt Lengyelország és Mexikó

A 10 leginkább preferált ország üzleti szolgáltatóközpontok létrehozására (2023)

Köszönjük a figyelmet!

